

การบริหารคน 4 Generations

ของทั้ง

4 วัฒนธรรม

หลาย ๆ ท่านคงคุ้นเคยกับแนวความคิดการบริหารคนจากต่าง Gen กัน วันนี้เราจะสรุปไว้เป็น 4 Gen และจะดูไปด้วยกันว่าในแต่ละวัฒนธรรม (ไทย ญี่ปุ่น จีน อเมริกัน) นั้นมีลักษณะแต่ละ Gen เหมือนหรือต่างกันอย่างไรด้วยครับ โดยการแบ่ง Gen ไม่ได้หมายความว่ามีความแตกต่างกันโดยเด็ดขาด ว่า Gen ไหนก็ต้องเป็นแบบนั้น แต่เป็นการบอกแนวโน้ม บอกความน่าจะเป็น ของกลุ่มคนโดยส่วนใหญ่ใน Gen นั้นเท่านั้น

การแบ่ง Gen นั้น บางตำราแบ่งเป็น 8 Gen คือ ก่อนสงครามโลกครั้งที่สอง มี 3 Gen และหลังสงครามโลกครั้งที่สอง มี 5 Gen รวมกันเป็น 8 Gen แต่บางตำราก็แบ่งเป็น 5 Gen คือเหมารวมพวกก่อนสงครามโลกครั้งที่สองเป็น 1 Gen และ พวกหลังสงครามโลกครั้งที่สองเป็น 4 Gen แต่ว่าวันนี้เราจะแบ่งเป็นแค่ 4 Gen ครับ โดยเราจะไม่นับคนที่เกิดก่อนสงครามโลกครั้งที่สองอีกเพราะคนเหล่านั้นส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานในระบบบริษัทแล้ว แบ่งเป็น 4 Gen ได้ดังนี้คือ

โดย อาจารย์วีรยุทธ พจน์เสถียรกุล
โทรศัพท์ : 084-360-4070
อีเมล : weerayuth555@yahoo.com

1. Baby Boomers

เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2489-2507 (ค.ศ. 1946-1964)
ปัจจุบันอายุ 53-71 ปี

ลักษณะเด่น ไม่ค่อยเปลี่ยนงาน, สู้งานหนัก, อุดทน, อนุรักษ์นิยม, ให้ความสำคัญกับระบบชนชั้น, ไม่มี Work-Life Balance เพราะทั้งชีวิตมีแต่ Work

2. Gen-X

เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2508-2522 (ค.ศ. 1965-1979)
ปัจจุบันอายุ 38-52 ปี

ลักษณะเด่น - เปลี่ยนงานบ่อยขึ้น, อดทนต่อความลำบากน้อยลง, มีหัวก้าวหน้ามากขึ้น, ให้ความสำคัญกับระบบชนชั้นน้อยลง, รู้จัก Work-Life Balance, มีความสามารถในการปรับตัวหาสิ่งใหม่ ๆ มากขึ้น

3. Gen-Y

(หรือเรียกอีกชื่อว่า Gen-Millennial)

เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2540 (ค.ศ. 1980-1997)
ปัจจุบันอายุ 20-37 ปี

ลักษณะเด่น - เปลี่ยนงานถี่อย่างมาก หรือสร้างธุรกิจของตัวเอง, ไม่เห็นความจำเป็นของการอดทนต่องานหนักเพราะมีหนทางทำงานที่สบายกว่าได้, ไม่มี Work-Life Balance เพราะเน้นแต่ Life แต่ก็หาวิธีนำ Life ของตัวเองมาสร้างรายได้แทน Work ได้, เกลี่ยระบบชนชั้น, มีหัวคิดล้ำสมัย, ใช้เทคโนโลยีเก่ง, ปรับตัวเข้ากับสิ่งใหม่ ๆ ได้รวดเร็ว, เข้าถึงความรู้ในลักษณะของข้อมูลได้อย่างเร็ว แต่ขาดความลึกซึ้งแตกฉานของความรู้

4. Gen-Z

(หรือเรียกอีกชื่อว่า Gen 2020)

เกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป (ค.ศ. 1998 เป็นต้นไป) ปัจจุบัน อายุ 0-19 ปี

ลักษณะเด่น - เติบโตมาพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย, ใช้เทคโนโลยีเก่งมาก, ปรับตัวกับ Diversity ได้เร็ว, ทำงานหลาย ๆ อย่างในลักษณะของ Multitask ได้ดี, อย่างไรก็ตามเนื่องจากคนใน Gen-Z เกือบทั้งหมดยังไม่ได้เข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงพยากรณ์ทิศทางของพฤติกรรมการทำงานหรือการเปลี่ยนงานได้ยาก

อย่างไรก็ตาม วิธีแบ่ง Gen ต่าง ๆ ที่ว่ามานั้นเป็นวิธีของโลกตะวันตก โดยเฉพาะอเมริกา เราจึงไม่ควรนำวิธีแบ่งนี้มาใช้วางแผน HR โดยตรง แต่เราต้องมองลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมที่เราทำงาน HR อยู่ด้วย ถ้าเรามองแยกแต่ละวัฒนธรรมของอเมริกัน ญี่ปุ่น จีน ไทย จะพบว่า

ถ้าเป็นอเมริกา การแบ่งแบบนี้ค่อนข้างมีประสิทธิภาพเพราะว่าคิดวิธีแบ่ง Gen เหล่านี้จากพื้นฐานของสังคมอเมริกันและสังคมตะวันตกอยู่แล้ว แต่ถ้ามองไปที่ญี่ปุ่นก็จะรู้ว่าใช้วิธีแบ่งแบบนี้กับสังคมญี่ปุ่นได้ไม่เต็มประสิทธิภาพนัก เพราะสังคมญี่ปุ่นยังมีวัฒนธรรมองค์กรของ Baby Boomers ที่แข็งแกร่งมาก แม้ปัจจุบันจะอนุโลมให้เปลี่ยนงานได้บ้าง แต่ว่าแนวคิดทำงานที่เดิมตลอดชีพก็ยังเข้มแข็ง ระบบชนชั้นหรือระบบอาวุโสก็ยังคงเด่นชัดมาก การไม่แยก Work-Life Balance (เพราะทั้งชีวิตมีแต่ Work) ก็ยังชัดมาก กลายเป็นว่าแม้แต่ยุคปัจจุบัน ระบบองค์กรญี่ปุ่นก็ยังคงเป็นแบบ Baby Boomers อยู่ครับ (แต่สำหรับองค์กรญี่ปุ่นในประเทศไทยก็จะเป็นแนวผสมระหว่าง ญี่ปุ่น จีน ไทย อเมริกัน ครับ)

ย้ายมามองที่จีนและไทย เนื่องจากเงินทุนต่างประเทศและอุตสาหกรรมการผลิตทั่วโลกแห่กันไปบุกตลาดจีน ทำให้จีนมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมองค์กรมาก ลักษณะนี้คล้ายกับที่ไทย ที่ไม่ได้มีวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน คือมีทั้งระบบญี่ปุ่น ระบบอเมริกัน ระบบจีน ระบบข้าราชการไทย แบบผสม ๆ กันไปหมด เพราะฉะนั้น การแบ่ง Gen เป็น 4 Gen แบบนี้ก็จะใช้กับองค์กรไทยหรือจีนได้ไม่เต็มร้อยนัก เพราะว่า องค์กรไทยและจีนมีความหลากหลายมาก

สรุป การแบ่งดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการเข้าใจคนในแต่ละ Gen ก็จริง แต่ในบริบทเอเชีย แต่ละ Gen อาจจะมีช่วงเวลาที่เหลื่อมกันอยู่บ้าง เช่น คนเอเชียที่เกิดตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2540 ซึ่งควรจะเป็น Gen-Y ก็อาจจะมีความคิดแบบ Gen-X ก็ได้ อาจเหลื่อมกับตะวันตกไป 1 Gen เต็ม ๆ หรือ ถ้าเป็นจีนหรือไทย อาจจะไม่มีการแบ่ง Gen ที่ชัดเจนเลยก็ได้เพราะขึ้นอยู่กับคน ๆ นั้นผ่านระบบการศึกษาและมีประสบการณ์การทำงานในวัฒนธรรมแบบตะวันตกหรือแบบไทย จีน ญี่ปุ่น กันแน่

